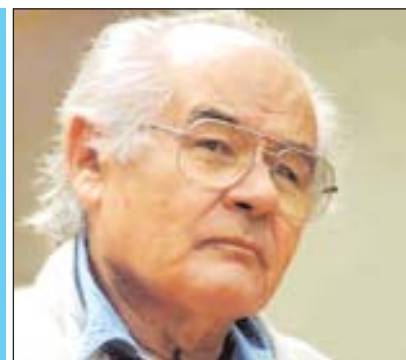

Україна у Світовому футурологічному товаристві

Осип Мороз
доктор екон. наук,
голова Наглядової ради
Українського футурологічного
товариства,
м. Кергонксон, США

Питання майбутнього хвилює людські душі й турбує допитливі, аналітичні уми. Питання, куди йдемо як окремі особи різного віку, місця народження, різної соціальної структури, різної національності, різної державної належності, різної релігії, різного кольору шкіри, будови тіла та інших ознак, викликало універсальне зацікавлення, стало важливим для нашого “завтра”.

Вважаю, що думання українців в Україні та поза межами України часто наставлене на минулий час і на тодішні теорії, які не завжди можуть бути добрими для пояснення сьогоdnішнього, а головне — завтрашнього дня.

Едвард Корніш, головний організатор Світового футурологічного товариства (*World Future Society*) та донедавна його президент, редактор журналу “Футуролог” (*The Futurist*), вважає, що рух футурологів, який потужно і швидко розвинувся в 1960 роках, поступово формує сукупну філософію погляду на світ. Ця філософія ще далека від завершення, однак уже сьогодні можна говорити, хоча ще дуже приблизно, про *основоположні принципи мислення футурологів. Серед цих принципів — цілісність Світу, важливість часу, важливість ідей (особливо ідей про майбутнє).*

1. Цілісність Світу. Фундаментальним у мисленні футурологів є уявлення-перцепція про те, що *світ — це єдина цілісність, а не сполучення незалежних, непов’язаних частин.*

Ця думка суперечить традиційним поглядам, згідно з якими людина існує у світі, але не є справжньою частиною Всесвіту.

II. Критична важливість часу. Футурологи чітко усвідомлюють те, що сьогоднішні проблеми не постали з “повітря”, ці проблеми зростали протягом тривалого часу і могли б бути розв’язані відносно легко, якщо б до цього приступити раніше.

Сьогоднішні кризи — це загалом малі проблеми, які були занедбані вчора. Футурологи хочуть ідентифікувати поступові зміни так, щоб можна було своєчасно робити потрібні дії (акції) для спинення болючих, глибоких криз.

Коли проблема дійде до ступеня кризи, себто коли ситуація робиться нестерпною, шойно тоді люди приділяють їй увагу, а це припізнює вихід із кризи. *Футурологи розрізняють п’ять основних періодів майбутнього: тепер — 1 рік; близьке майбутнє — від 1 до 5 років; середньо-близьке майбутнє — від 5 до 20 років; перспективне майбутнє — від 20 до 50 років; далеко майбутнє — 50 і більше років.*

Згаданий вище Е. Корніш робить два основні висновки:

1. Світ, який будемо мати через 5-20 років, формується рішеннями, що ми приймаємо сьогодні.

2. Майже все можна зробити за 20 років. Щоправда, таке твердження відбирає нам мову, але пригадаймо: лише 12 років знадобилося, аби здійснити рішення про політ людини на Місяць.

III. Важливість ідей. Оскільки майбутнього “сьогодні” не існує, воно мусить бути створене, тобто ідеї про те, що може статися в майбутньому, мусять бути розроблені та всебічно вивчені саме сьогодні.

Ідеї — це знаряддя думки, без них думка неможлива. Ідеї можна поділити на два класи: **концепції і теорії**. Концепція — це своєрідна уявна карта або картина чогось, а теорія (у цьому розумінні) — це пов'язаність двох чи більше концепцій з метою вивчення їх взаємовідносин. Концепції і теорії є нашою ментальною моделлю функціонування світу. Ці концепції й теорії дають нам змогу “пригадати”, що сталося в минулому, а також дозволяють уявити те, що може статися в майбутньому. Мислення складається з маніпулювання нашими концепціями і теоріями в різних можливих способах (комбінаціях).

Е. Корніш у журналі “Футуролог” (№1-3, 2007 р.) детально описує причини і труднощі сорокарічного минулого. В 1960-тих роках конфліктна ситуація між Америкою та Радянським Союзом змусила аналітиків думати про можливі сценарії в майбутньому. І вже на шостій загальній асамблеї товариства, що відбулася 16-20 липня 1989 р., було виголошено 600 доповідей на 200 сесіях, що були згруповані в шістьох сферах:

Біосфера: клімат і оточення, енергія, агрокультура, демографія і населення, здоров'я.

Соціосфера: освіта і навчання, мистецтво, праця і кар'єра, родина і громада, релігія, переконання і цінності, габітат, соціальні зміни.

Техносфера: інформація та технологія, наука і технологія, простір.

Еконосфера: господарство і корпорації, економія і фінанси, міжнародна торгівля, менеджмент і управління.

Політосфера: влада, міжнародні відносини.

Футуросфера: методи і техніка, дослідження майбутнього, перспективи ХХІ століття. У січні-лютому

2008 р. журнал “Футуролог” окреслив **п'ятнадцять глобальних спрямувань перспективи людства:**

1. Досягнення безперервного розвитку для всіх.

2. Забезпечення постачання чистої води для всіх, без конфлікту.

3. Стабілізування приросту населення з доступним запасом природного багатства.

4. Забезпечення розвитку справжньої демократії замість тоталітарних режимів.

5. Введення правил більш сприятливих для здійснення довготривалих глобальних досягнень.

6. Прискорення зв'язку глобальної сітки інформаційної та комунікаційної технології, доступної всім.

7. Заохочення етичного економічного ринку для зменшення різниці між багатими і бідними.

8. Зменшення загроз нових чи від-

родження заразних хвороб та імунних мікроорганізмів.

9. Удосконалення засобу вчасного реагування при змінах робіт та установ.

10. Зменшення етнічних конфліктів, тероризму та вживання зброї масового нищення взаємними обмінами спільних вартостей та нових стратегій безпеки.

11. Запевнення, що зі змінами становища жінки поліпшиться загальний стан людства.

12. Припинення транснаціональної сітки організованої злочинності, її поширення і глобального впливу.

13. Уможливити постачання зростаючої потреби енергії безпечно й ефективно.

14. Поліпшення стану людства з прискореним темпом наукового та технологічного відкриття.

15. Вміщувати систематично етичні міркування в глобальні рішення.

Запрошуючи вас стати членом Світового футурологічного товариства, зазначу десять підстав, які можуть спонукати Вас до цього. Як член цієї найбільшої і найтривалішої організації, Ви можете :

1... знайомитися з напрямками науки, які можуть змінити світ;

2...увійти до кола визначних професіоналів у багатьох галузях науки;

3... навчитися робити наукові прогнози і спеціальні звіти щодо розвитку підприємництва і технологій, використовуючи праці, написані професійними футурологами;

4... розвивати стратегії, які зроблять Вас креативним провідником думок у Вашій громаді;

5...дивитись на світ крізь широкі окуляри з багатьма перспективами;

6... думати більш творчо, застосовуючи нові ідеї і винаходячи інноваційні способи їхнього втілення;

7... працювати професійно і продуктивніше, вживаючи інструменти, створені досвідченими футурологами;

8... запроваджувати нововведення, в яких буде відчутна Ваша участь;

9... вглиблюватись у віддалені можливості майбутнього, які не відкриті будь-де інакше;

10... прилучитись до читання "The Futurist" — головного журналу Товариства, який подає прогнози, напрями та ідеї щодо майбутнього.

Світове футурологічне товариство нараховує близько 25000 членів і передплатників у 80 державах. Товариством керує Рада Директорів із 16 осіб. **Арнольд Браун (Arnold Brown)**, — голова ради, **Едвард Корніу (Edward Cornish)** — осноположник, автор ідеї Товариства та перший і довголітній його президент є членом ради. Крім Ради директорів є ще Глобальна дорадча рада з 18 осіб. Склад управи подаємо англійською мовою для можливості листування:

Timothy C. Mack, president
Susan Echard, vice president for membership and conference operations
Kenneth W. Hunter, treasurer
Kenneth W. Harris, secretary

World Future Society
 7910 Woodmont Avenue, Suite 450
 Bethesda, Maryland 20814, U.S.A.
 Toll free 1-800-989-8274
 Telephone 1-301-656-8274
 Fax 1-301-951-0394
 Web site www.wfs.org
 E-mail info@wfs.org

Інформація про публікації СФТ
 "The Futurist" — журнал виходить 6 разів на рік,
 "Futures Research Quarterly" — професійний журнал для дослідників.

"Future Survey" — 24-сторінковий щомісячний бюлетень, описує і коментує (дає зауваги) 50 важливих книжок, звітів, статей і пропозицій.

"Futurist Update" — щомісячні новини електронною поштою.

"Future Times" — інтернетна мережа і джерела інформації про діяльність Товариства і його партнерів.

"Learning Tomorrow" — інтернетні новини та ідеї для науковців, викладачів і студентів.

Членство у СФТ

Звичайний член дістає журнал "The Futurist", знижку на книжки товариства і конференції. Річна сплата в США становить \$49 (близько 25000 членів). **Професійне членство** — це професійно залучені футурологи. Річна сплата \$135 (близько 1000 членів) дістають усі публікації Товариства та ще, крім того, власний довідник "The Futurist Directory", видаваний щотри

роки. Члени мають право на участь у професійному форумі, під час річної конвенції, посвідку про професійне членство, а також всі інші переваги.

У Довіднику "*The Futurist Directory*" подано довідкову інформацію про членів товариства.

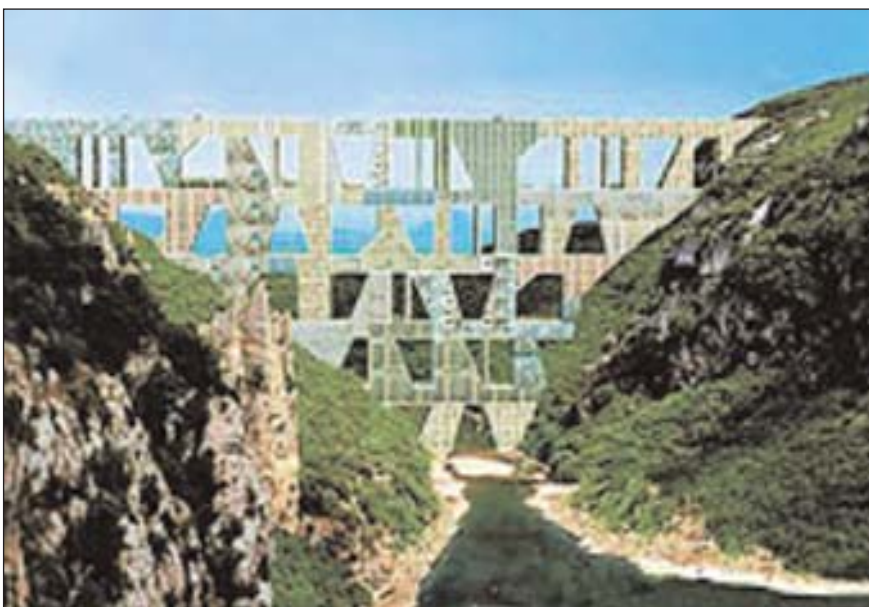
Інституційні члени: асоціації і фундації, ділові фірми, освітні заклади, державні уряди. Всі організації дістають усі публікації Товариства — членський річний внесок \$325 для неприбуткових організацій і \$500 для бізнесових. Інформація про ці інституції розміщена в журналі "The Futurist" як членів Світового футурологічного товариства.

Українське футурологічне товариство

Самозрозумілою річчю є істина, що завтрашній рівень життя створюється сьогоднішньою працею, але працею саме свідомою, спертою на науково обґрунтовані передбачення.

Особливо, коли йдеться про таке суспільство, як українське, котре ще на має належного досвіду самоорганізації. Тому для України футурологія повинна займати центральне місце в науковій сфері, з'єднувальною ланкою багатьох інших фундаментальних, прикладних і гуманітарних наук. Про значення прогнозування розвитку я хотів би сказати на прикладі Дніпропетровська, великого українського міста. Це провідний центр українського ракетобудування. У п'ятнадцяти вищих навчальних закладах та в понад сотні науково-дослідних інститутів і конструкторсько-технологічних осередків міста працює більш ніж 20000 науковців, навчається понад 100 тисяч студентів.

З великою приємністю стверджую, що дніпропетровські студенти надзви-

чайно чутливі й уважні до проблем і викликів суспільства, до його майбутнього. Наприклад, на організованому мною семінарі вони визначили 17 найважливіших проблем, котрі можуть бути основою поважних наукових досліджень. Серед цих питань-тем — пошук ідеї, котра згуртувала б націю, вимоги до національної еліти, екологія міста. І добре, що молодь орієнтована на творення, а не на протест. У Дніпропетровську також діє Придніпровський центр Національної академії наук України. Мої близькі контакти з дніпропетровськими вченими і студентською молоддю логічно привели мене до ідеї створення в місті Українського футурологічного товариства. *Перші збори Українського футурологічного товариства* відбулися 12 грудня 2006 р. у Національному гірничому університеті. Про місію Світового футурологічного товариства доповідав професор *Сергій Власов*, а про доцільність і умови заснування місцевого товариства футурологів — науковець *Ігор Шпірка*. Збори постановили створити Українське товариство футурологів на базі громадської організації “Дніпропетровський общинний фонд”. Головою правління було обрано професора Сергія Власова, а головою Наглядової ради — автора цих рядків.

(Ред.) Під час підготовки цієї статті до редакції надійшов лист від Надії Миколаївни Титової, директора Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки, де у патентно-технічному відділі створено секцію футурологічної літератури.

Сподіваємося, що читачі відгукнуться на звернення Н. Титової: “Звертаємося до Вас із проханням надати допомогу у формуванні фондів бібліотеки футурологічної літератури, сучасними футурологічними виданнями, учбовою та методичною літературою на тему футурологічних досліджень. Ваша допомога дуже потрібна для становлення в Україні нової для нас науки — футурології, яка, на нашу думку, суттєво допоможе керівникам нашої держави, органам місцевої влади, науковцям у прогнозуванні майбутнього розвитку України”.

49066 ДСП м. Дніпропетровськ-6, вул. Ю. Савченка, 10
тел-факс (0562) 42-31-19 <http://www.libr.dp.ua>

Література

1. “The Futurist”, January-February 2008.
2. “The Futurist”, November-December 2007.
3. “The Futures Research Directory”, 1995-1996, Compiled and edited by the World Future Society.
4. *Мороз О.*, Завтра мусимо творити сьогодні // Вісник АН УРСР, 1991, № 3.

5. *Мороз О.*, У Вашингтоні відбудеться асамблея Світового товариства футурологів // “Свобода”, 5 липня 1989 р.
6. *Мороз О.*, Світова асоціація Футурологів // “Універсум”, 1995.
7. *Мороз О.*, Яка перспектива завтрашнього дня // “Універсум”, Львів, 1994.
8. *Мороз О.*, Україна в майбутньому // “Універсум”, Львів, 2003.
9. *Мороз О.* В Дніпропетровську засновано футурологічне товариство // “Свобода”, 19 січня 2007 р.
10. *Мороз О.* Думки, концепції, дії. Київ: “Авокадо”, 2005.

